

Een Bijbelse kijktafel als hulpmiddel bij het leren van Bijbelteksten

Bijbelse kijktafel

Wat is een kijktafel?

De kijktafel is vooral bekend van de basisschool. In veel (kleuter)klassen wordt gewerkt met thematafels, variërend van een herfsttafel in het najaar tot een tafel met oorlogsherinneringen in mei. Sinds kort zijn kijktafels ook in toenemende mate in gezinnen aanwezig. Geen willekeurige thematische kijktafels, maar Bijbelse kijktafels. Centraal staat een Bijbeltekst, die wordt geschreven of geprint op een kaartje. Daaromheen komen allerlei voorwerpen die met de tekst te maken hebben.

Waarom een kijktafel?

Kijktafels gaan uit van meervoudig leren. Dat wil zeggen: leren gebeurt niet alleen door horen, maar ook door zien en doen. Onderzoek heeft duidelijk gemaakt dat een kind het beste leert wanneer alle zintuigen zoveel mogelijk worden ingeschakeld. Hoe meer iemand bij het leren betrokken is, hoe meer het geleerde zal beklijven.

Bijbels leren

In de tijd van de Bijbel werd er meestal meervoudig geleerd. Denk aan de offerdienst uit het Oude Testament: kinderen zagen en roken dit. Maar ook bij heel veel feesten werd een beroep gedaan op alle zintuigen: een lam eten, bloed aan de deurpost, vragen stellen, een loofhut bouwen, gedenkstenen oprichten. Profeten ondersteunden hun woorden vaak met concrete voorwerpen en ook de Heere Jezus gebruikt voorbeelden uit het dagelijkse leven om mensen iets duidelijk te maken. Als gevolg van het Verlichtingsdenken is de huidige westerse cultuur veel van dit meervoudige leren kwijtgeraakt. Inmiddels zijn velen zich hiervan bewust en komt dit meervoudige leren meer en meer terug. Een mens is geschapen met hoofd (denken), hart (voelen) en handen (doen). Gods daden aan kinderen overdragen hoeft niet alleen met het hoofd, maar mag ook met het hart en de handen gestalte krijgen.

Let op

‘Voor beeldendienst zult gij u wachten’

Bij Bijbelse kijktafels is het belangrijk om het Bijbelse evenwicht te bewaren. Het tweede gebod waarschuwt voor beeldendienst. Als de leerling in de Catechismus vraagt of de kerk beelden als boeken mag gebruiken voor mensen die niet lezen kunnen, antwoordt de onderwijzer: ‘Nee, want wij moeten niet wijzer zijn dan God, Die Zijn Christenen niet door stomme beelden, maar door de levende verkondiging van Zijn Woord wil onderwezen hebben’.

Bij Bijbelse kijktafels is het dus belangrijk dat het Woord centraal staat.

Wat te zien is, mag Gods Woord ondersteunen, maar niet vervangen. Zo heeft Mozes het in opdracht van de Heere ook aan de Israëlieten onderwezen. In Deuteronomium 6 geeft hij ouders de opdracht hun kinderen Gods Woord in te scherpen en daarvan te spreken (vers 7). Daarbij adviseert hij voorwerpen te gebruiken: 'Ook zult gij ze tot een teken binden op uw hand; en zij zullen u tot voorhoofdspannels zijn tussen uw ogen. En gij zult ze op de posten van uw huis en aan uw poorten schrijven'. De kanttekenaren zeggen bij deze verzen: **'Dat is, gij zult alle middelen gebruiken om dezelve in gestadige gedachtenis te houden en uw kinderen dezelve voor ogen te leggen om daarnaar te leven'**.

De ogen mogen dienen ter ondersteuning van de oren, niet ter vervanging!

Handvatten

Behoeftte aan concrete antwoorden op vragen als:

-Waarom is het belangrijk om je kinderen Bijbelteksten te leren?

-Vanaf welke leeftijd kun je daarmee beginnen?

-Welke Bijbelteksten kies je?

-Hoe ga je te werk als je kinderen Bijbelteksten leert?

Ga dan naar Hoofdstuk 6 van het boek *Opvoedingsreis deel 2*

-Bijbelse opvoeding en huisgodsdienst-:

Woorden van Waarde: Bijbelteksten leren in het gezin.

Uit de praktijk

Johanna Looijen schreef een boek over Bijbelse kijktafels voor kinderen: *In het oog, in het hart* (ISBN 9789023928263). Zij vertelt daarin: „Onze Bijbelse kijktafel verandert elke week. De Bijbeltekst die centraal staat, leren we met elkaar. Ik kies een tekst uit die past bij de tijd van het jaar: het kerkelijk jaar, het schooljaar of het seizoen. Elke dag voor de kinderen naar school gaan, zeggen we deze tekst met elkaar op. Zo gaat de tekst gaat mee, de hele dag en de hele week.

Kinderen zien en horen ontzettend veel op een dag. In die zee aan informatie, die via alle zintuigen binnenkomt, willen we als ouders graag dat Gods Woord een plaats krijgt. Zo hopen we dat onze kinderen leren dat de Bijbel relevant is voor het leven van elke dag. Onze kijktafel staat op de eettafel, die het centrum is van ons gezinsleven. We zitten er te praten, te knutselen, te kleuren, te eten en te drinken. En elke keer als we elkaar daar ontmoeten, valt ons oog op de Bijbeltekst. Deze herhaling zou je met een Bijbels woord ook 'inprenten' kunnen noemen (Deuteronomium 6). Veel van wat kinderen elke dag horen en zien, vergeten ze weer. Maar je wilt graag dat ze de woorden van God onthouden. Kijktafels kunnen daarbij helpen. Zo krijgen kinderen de teksten letterlijk in het oog.”

Zij maakt kijktafels met Bijbelteksten die zijn ontleend aan de Nieuwe Bijbelvertaling. Wie zich door dit boek laat inspireren, kan deze vervangen door de vertaling die in het gezin gebruikt wordt. Bij dit boek hoort de website kijktafels.blogspot.nl, die materiaal geeft om te printen en voorbeelden om te gebruiken.